

Rusya'da Wagner Krizi ve Etki Alanı

Muhammet YILDIZ*

Editöre Mektup

Takvim-i Vekayi
ISSN: 2148-0087

Basım (Published): 30.06.2023
Kabul (Acceptance): 25.06.2023
Gönderi (Submitting): 25.06.2023

Cilt (Vol): 11
No (Issue): 1
Sayfa (Pages): 1-4

Adres:
*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ORCID: 0000-0002-1340-0818

*Sorumlu Yazar (Corresponding);
E-mail: muhammet.yildiz@erdogan.edu.tr

Anahtar Kelimeler: Rusya, Wagner,
Kriz.

EDİTÖRE MEKTUP

Rusya'da Wagner Krizi ve Etki Alanı

Rusya Federasyonu kendi içinde büyütüp beslediği paramiliter unsurlar ile problem yaşıyor. Bu, yeni bir gelişme değil. Esasında meselenin bu denli hal almasındaki en önemli sebep, Ukrayna Savaşı ve Rus Genel Kurmayı içindeki Ukrayna topraklarında yaşanan müdahale problemidir.

Wagner kurucusu ve bir zamanlar Putin'e yakın isim olan Prigojin, Rusya dışındaki askeri harekatlarda kendine bağlı unsurların önemsenmediğini hatta taktiksel

hatalarla ölüme sürüklendiğini ifade etmişti. Bu gelişmeler zamanla Rus Savunma Bakanlığı ve Genelkurmayı ile Wagner arasındaki bağları zayıflattı. Ancak meselenin büyüyerek bu yapılanmanın

Rusya içinde bir kalkışmaya cüret edeceği beklenmiyordu. Zira Wagner'in nüfusu ve parasal gücü bu aksiyona yeterli değildi.

Afrika ve Ortadoğu dahil birçok bölgede Rusya adına önemli kazanımlar sağlayan bu yapılanma, Ukrayna Savaşı'nda tam tersi yönde yukarıdaki sebepleri bahane göstererek emir komuta zincirinden kopmaya başladı. Bu, Rusya'nın Ukrayna topraklarındaki durumunu bir zaman sonra zayıflatmaya başladı. En nihayetinde tabiri caizse Rusya, Ukrayna'da istediğini alamadığı gibi Batılı devletlerin Ukrayna safında savaşa müdahil olması ile ele geçirdiği toprakları kaybetmeye başladı.

Wagner isyanının Rusya dışındaki akisleri elbette önemli. Fakat Rusya içinde Putin'in prestiji ve halkın izlenimi noktasında gelecek açısından önemli sorunlar barındırma ihtimali yüksek. Özetle bu girişim, başarılı olsun veya olmasın; özelde Putin'in prestijini genelde ise Rus devletinin irtifa kaybetmesine sebep olmaktadır. Yıllarca derin bir güç ve sorgulanamaz izlenimi veren Putin'in bu yaşananlar ile artık eskisi kadar güçlü olmadığı düşüncesini yaratmaktadır.

Rusya devletinin kendi içinde yaşadığı genel sorunların askeri problemler üzerinden yansımaları, tabiri caizse patlak bir delikten fıskıran su gibi gün yüzüne çıkması Rusya'nın iç problemlerini bilmeyenler için ortaya çıkarmıştır. Hakikatte "Wagner'in bu girişimi, Rus devletini açık etmiştir." Rusya iç politikada yeni bir siyasi düzleme adım adım yürüdüğü gibi dış politikada da geri çekilme pozisyonlarına girebilir.

Türk-Rus ilişkileri bağlamında mevcut durum nasıl değerlendirilmeli?

Rusya hiçbir zaman Türkiye'nin dostu değildir. Bunun tarihi ve kültürel birçok sebebi olduğu gibi jeopolitik olarak böyle bir şeyin olması da beklenemez. Zira 19. yüzyılda özellikle 1853 Kırım Harbi sonrası Rusların Osmanlı topraklarına doğru başlattığı politik hamleler bunun delilidir. İgnatiyev ve İlminsky gibi Rus diplomatlar üzerinden Orta Asya ve Kafkasya Bölgelerinde, hasılı Türk coğrafyasında yapılan kültürel ve jeopolitik işgaller ile birlikte 1. Dünya Savaşı öncesi Anadolu'yu parçalama girişimleri, yine Rus politikasının ürünüdür. Ancak bugün konjonktür farklı. Wagner, her ne kadar Rusya Devleti tarafından büyütülse de resmi bir organizasyon değil. Öyle ki geniş bir güç alanı olmadığı halde, Putin gibi güçlü bir lidere karşı başlatılan darbe girişiminde yer alması yalnız olmadığını, emperyalist güdümlü hareket ettiğini gösteriyor. Dolayısıyla Türkiye'nin bugün Rusya ile yakın ilişkileri, dış politika ve birçok ortak anlaşma yolculuğu, bu gayr-ı hukuki girişimde meşru Rus devletinin yanında olmasını gerektiriyor. Esasında Türkiye Rusya'dan çok kendisinin de defalarca maruz kaldığı, hukuksuz yapılan bu darbe girişimini tenkit etmek durumundadır.

Bir zamanlar ve hatta şu anda dahi Türkiye için aynı senaryoyu düşünen, emperyalistlerin koordine ettiği terör örgütleri veya gayr-ı resmi yapılanmaların uygulamaya koyduğu bu senaryolar yeni değildir. Tarihin her döneminde, farklı coğrafyalarda yaşanan siyasi ve iktisadi gelişmeleri kendi lehlerine çevirmek için başvurmuş olduğu sinsî planlardır.

Takvim-i Vekayi

Bugün Rusya'da yaşanan krizin olası bir iç savaşa sürüklenmesi, bölgede bir boşluk doğurursa, bu otorite boşluğu Batılı devletlerin mi Çin'in mi yoksa hangi güçlerin eline geçecektir. Çin, "kuşak yol girişimi" ile zaten bu coğrafyada. Türkiye yeni de olsa Türk Devletleri Teşkilatları ile bölge coğrafyasındaki paktını kurmuş ve yolculuğuna başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetlerin dağılması ile kavuştuğu gücünü, son düzlükte Çin ile paylaşma durumu ile karşı karşıya.

Özetle Türkiye... Bugün Rusya'da olan gelişmelere karşı soğuk kanlı hareket etmeli, ancak uluslararası hukuktan ayrılmamalıdır. Dış politika da dostluklar değil akılcı yaklaşımlar muhakkak olmalı, tarih boyunca emperyalizmin karşısında olduğu gibi dengeli politikasını da bu yönde şekillendirmelidir.